

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 9. évfolyam számára

2025-2026. TANÉV

ISKOLAI FORDULÓ

2026. január 8. 14.00 – 16.00

***Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!***

***A versenyző neve:
A versenyző iskolája:***

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban találhatók!

Maximum: 100 pont

Elért pontszám:

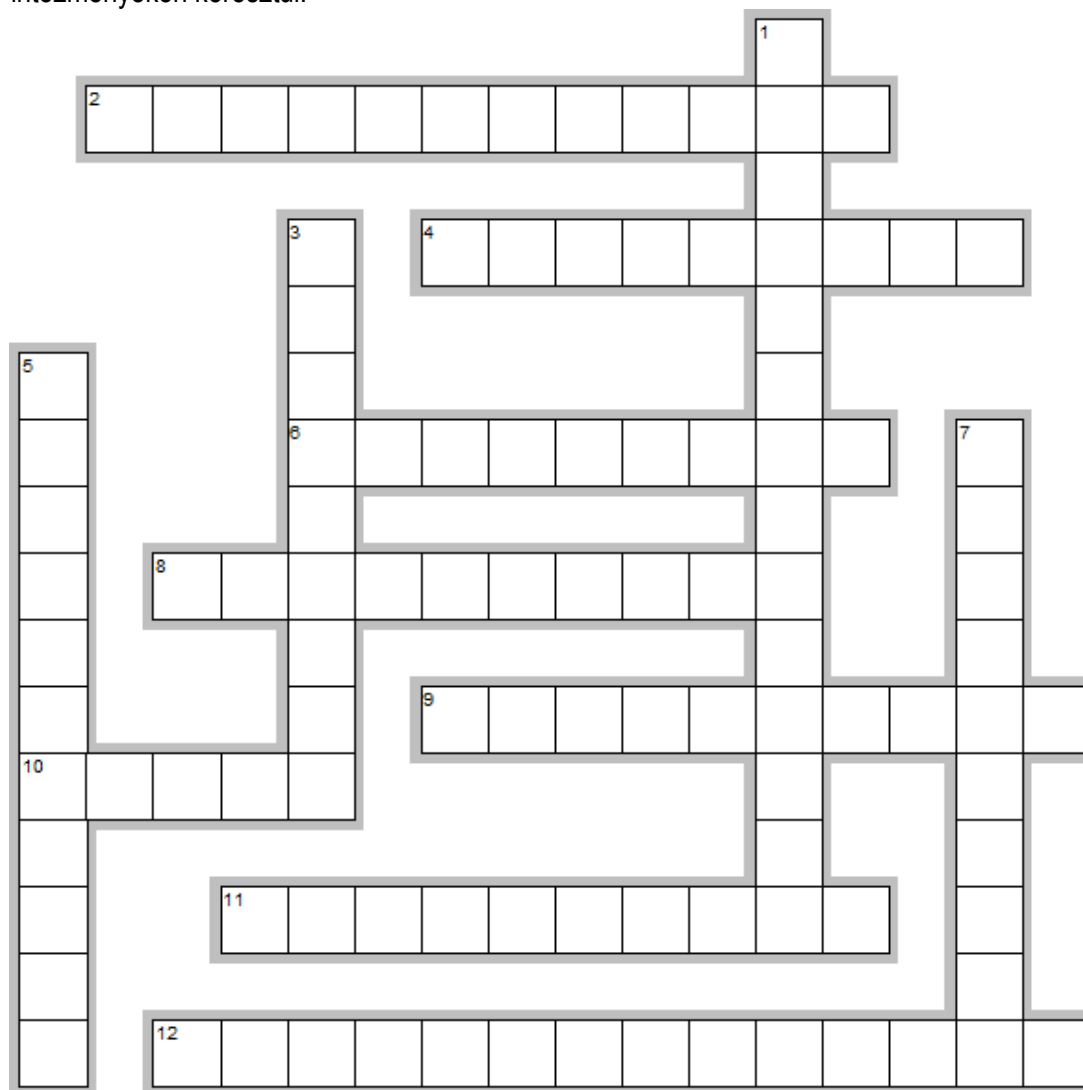
A javítótanár aláírása:

1. feladat**Oldja meg a keresztrejtvényt! *Ügyeljen a helyesírássra!*****12 pont/...****Vízszintes**

2. Az orvostudomány az ő működése alatt jutott el ókori csúcspontjára.
4. A Kr. e. 2. évezredben uralkodott, elsősorban törvénygyűjteményéről híres.
6. Az ő nevéhez szokták kapcsolni az első színész felléptetését a kar mellett.
8. III. Alexandrosz által alapított város az ókori Egyiptom északi részén.
9. A görög istenvilág egyik jellemzőjének (antropomorf) magyar megnevezése.
10. A Sztoa Poiklé, a Színes Csarnok építése az ő nevéhez fűződik.
11. A "történetírás atyja" elnevezést kapta már az ókorban.
12. A zsidó hagyomány szerinti törvények elnevezése, amelyet Mózes Jahvétől kapott a Sínai-hegyen.

Függőleges

1. Athénban eredeti rendeltetése a zsarnokság megakadályozása volt, de politikai eszközzé vált.
3. A Szűz Istennő templomának elnevezése Athén területén.
5. Elsősorban az ókori Egyiptomban végezték, a test tartósításának mesterséges folyamatát nevezik így.
7. Görög eredetű fogalom, a döntéseket a politikai jogokkal rendelkezők többsége hozza a különböző intézményeken keresztül.

EclipseCrossword.com

2. feladat

Oldja meg a görög kultúrához kapcsolódó feladatokat a kép és a rajzok segítségével!

10 pont/...

1. kép

1. kép

a) **Melyik** épület részlete látható?

.....

b) **Hogyan** nevezzük a görög építészetben szakszóval a koszorúpárkány alatti domborműveket, amelyek szalagszerűen helyezkednek el?

.....

2. kép

2. kép

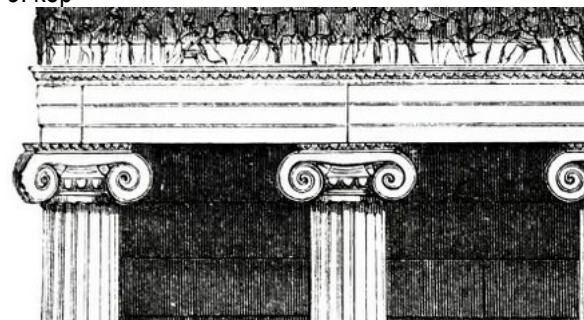
c) **Melyik** görög poliszban látható ennek az épületrésznek a leghíresebb eredeti alkotása?

.....

d) **Mi** a képen látható építészeti elem görög eredetű elnevezése?

.....

3. kép

3. kép

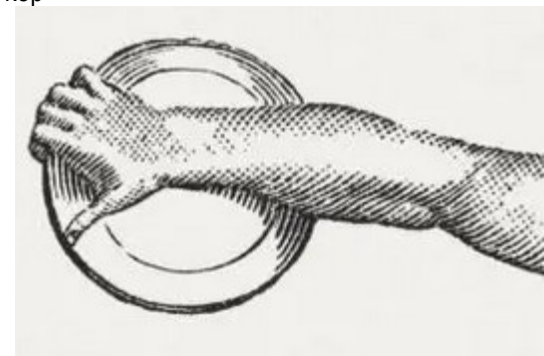
e) **Melyik** épületrészlet rajza látható a képen?
Karikázza be a helyes megoldás betűjelét!

A) Parthenón B) Niké temploma C) Erekteion

f) **Melyik** istennő tiszteletére emelték az épületet?
Karikázza be a helyes megoldás betűjelét!

A) a győzelem B) a bölcsesség C) a házasság

4. kép

4. kép

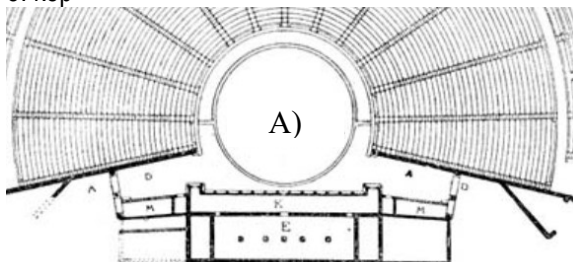
g) **Mi** az eredeti alkotás szobrászának neve?

.....

h) **Mi** az alkotás címe?

.....

5. kép

5. kép

i) **Melyik** település megmaradt színháza a leghíresebb?
Karikázza be a helyes megoldás betűjelét!

A) Trója B) Spárta C) Epidauros

j) **Mi** az A) jelű épületrész neve? **Karikázza be a helyes megoldás betűjelét!**

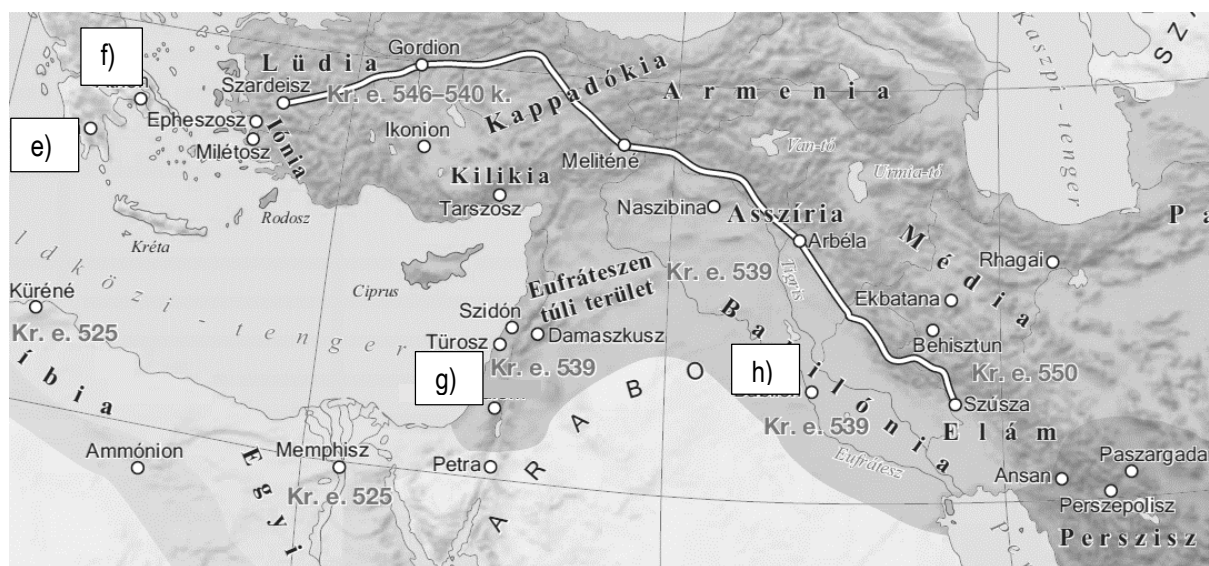
A) szkéné B) orkhésztra C) theatron

3. feladat**Oldja meg** a görög-perzsa háborúk csatáinak közvetlen okaihoz és következményeihez kapcsolódó feladatokat!**Válaszoljon** betűjelekkel a táblázat megfelelő helyére írva a megoldást!**10 pont/...**

- a) mozgékonyabb görög hajók b) büntetőhadjárat a iónok támogatásáért c) a görög-perzsa háborúk menetében fordulópont d) a kulcsfontosságú átjáró megszerzése vagy megtartása
- e) a perzsa gyalogság veresége f) perzsa büntetőhadjárat az Athént támogató poliszok ellen
- g) „Nem tudták, hogy a perzsa hajók bekerítették már őket, azt hitték, ugyanott állnak ezek most is, ahol nappal voltak.”
- h) „Amint elrendezkedtek, és az áldozat kedvezőnek mutatkozott, az athéniak a támadási parancs elhangzása után futva rohamozták meg a barbárokat.”
- i) „De összecsapván ezek sem jártak jobban, mint a médek, mivel szűk helyen kellett harcolniuk a hellénekénél rövidebb dárdákkal, és hiába voltak többen, nem tudták kihasználni ezt az előnyüket.”

csatahelyszín	ok	következmény	szöveges forrás
marathoni csata (Kr. e. 490)			
thermopülai csata (Kr. e. 480)			
szalamiszi csata (Kr. e. 480)			

j) Ki a szerzője a szöveges forrásoknak?

4. feladat**Oldja meg** a térképrészlethez kapcsolódó feladatokat!**8 pont/...**

- a) Melyik birodalom terjeszkedését ábrázolja a térkép?
- b) Mi az adott nép törzsterületének a neve?
- c) Melyik századhoz kapcsolódik a fenti térképen látható hódítások többsége?
- d) Mi a királyi út 2 végpontjának a neve?

Írja a betűjelekhez a körrel jelölt városok nevét!

- e) f)
- g) h)

5. feladat**Karikázza be** a szakirodalmi szöveghez kapcsolódó helyes megoldás számát vagy az X jelet! **14 pont/...**

- a) **Mi** a Mezopotámia szó jelentése görögül?
 1. Mocsaras terület X Folyóköz 2. Sivatag
- b) **Mi** biztosította és irányította a termelés szervezeti keretét az Óbabiloni Birodalomban?
 1. a kisparaszti gazdaság X az előkelők földbirtokai 2. a templomgazdaságok
- c) **Melyik** társadalmi réteg volt többségben az Óbabiloni Birodalomban?
 1. földművesek X kézművesek 2. kereskedők
- d) **Melyik** fogalom kapcsolható a következő három kifejezéshez: védelem, munkaszervezés, rend fenntartása?
 1. katonaság X egyház 2. állam
- e) **Melyik** kifejezés nem illik a többi közé?
 1. enszi X fáraó 2. arkhón
- f) **Hol** használták az ókorban a démotikus írást?
 1. Egyiptom X Hellász 2. Kína
- g) **Hogyan** tárolták a papiruszból készült lapokat Egyiptomban?
 1. tekercsekben X laponként egymásra helyezve 2. agyagedényekben
- h) **Milyen** tudományhoz kapcsolható elsősorban a tartalma miatt az Ebers-papirusz?
 1. földrajzi téma X orvosi téma 2. hadászati téma
- i) **Melyik** kultúrához kapcsolódik a kör 360 fokra osztása?
 1. egyiptomi X mezopotámiai 2. indiai
- j) **Hol** helyezkedett az a város, amely nevének jelentése 'Isten kapuja' volt?
 1. a Tigris mellett X az Eufrátesz mellett 2. a Sárga folyó mellett
- k) **Melyik** társadalmi rétegre utal a muskénium kifejezés?
 1. a rabszolgákra X a teljes jogú szabadokra 2. a félszabadokra
- l) **Mennyi** volt a súlya körülbelül 1 mina ezüstnek Hammurapi idejében?
 1. 1000 g X 500 g 2. 50 g
- m) **Milyen** anyagból készült az óperzsa dareikosz?
 1. arany X ezüst 2. bronz
- n) **Melyik** földrajzi területtel lehet azonosítani Heraklész oszlopait?
 1. Szicília és Szardínia X Kréta és Rodosz 2. Gibraltári-szoros

6. feladat**Egészítse ki** a szöveget ismeretei segítségével! **Figyeljen a helyesírássra és a nyelvhelyességre!** **10 pont/...**

A(z) (a) életének fontos színterét jelentették a közterületek, középületek: itt zajlott az üzleti, a vallási és a(z) (b) élet. A város (c), az agora egyben a(z) görög eredetű szakszó (d) központja volt, itt állt a középületek jelentős része.

Mivel boltozatot nem alkalmaztak, a görög építészet jellegzetes alkotóeleme a(z) (e). Ennek megfelelően az egymást követően kialakult három oszloprend [..... (f), jón, (g)] alapján szokás megkülönböztetni a görög épületeket.

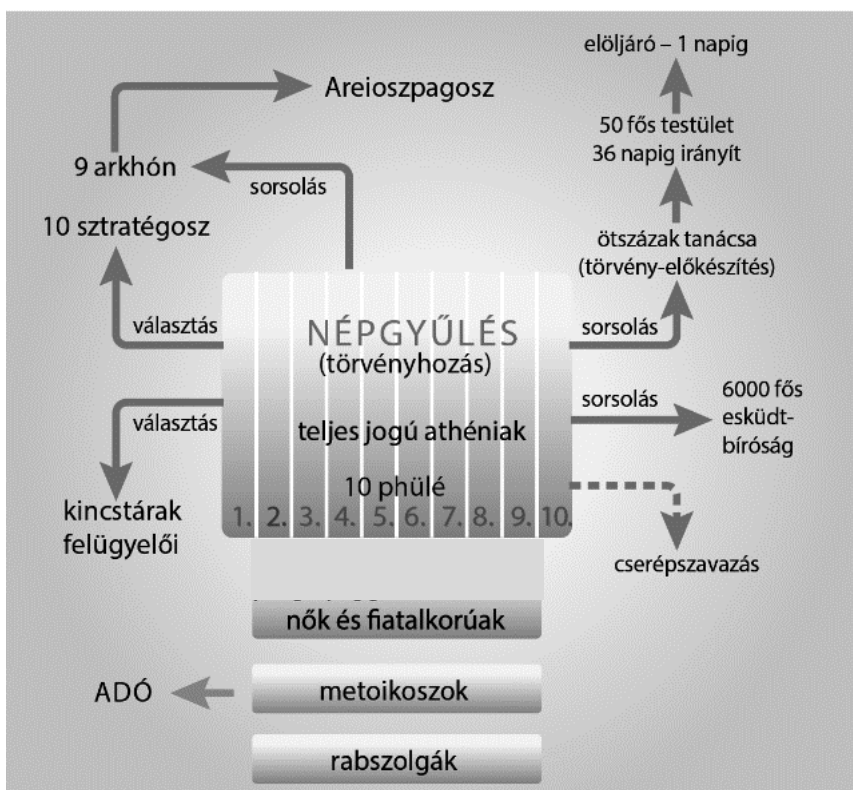
Az oszlopok mellett jellegzetes építészeti elemek az áthidaló gerendákat díszítő domborműsorok, valamint a tetőzetet lezáró (h) alakú görög eredetű szakszó (i). Az épületeket gazdagon díszítették szobrokkal. A görög szobrokat a rómaiaknak köszönhetően – akik számos –ot/–et (j) készítettek – ma is megcsodálhatjuk.

NKP Okostankönyv 9. alapján

7. feladat

Válaszoljon a kérdésekre az ábra és ismeretei segítségével!

9 pont/...

a) **Melyik** görög városállam társadalmának és államszervezetének ábrája látható fent?

b) **Kinek** a nevét kapcsolná elsősorban az adott időszakhoz? **Karikázza be** a név betűjelét!

A) Szolón

B) Peisizisztratosz

C) Periklész

c) **Melyik** kifejezés utal a területi alapú hatalomgyakorlásra?

d) **Hogyan** nevezik a volt arkhónokból álló tanácsot?

e) **Miért** van gazdasági haszna a városállamnak az együttlakók tevékenységének köszönhetően?

.....

f) **Mi** a választási mód az igazságszolgáltató hatalom esetében?

g) **Miért** nem tekinthető teljesen demokratikus működésűnek az adott városállam? **Írjon 1 példát!**

.....

Nevezze meg a fizetést biztosító hivatalszervezeteket a Kr. e. 5. század közepén!

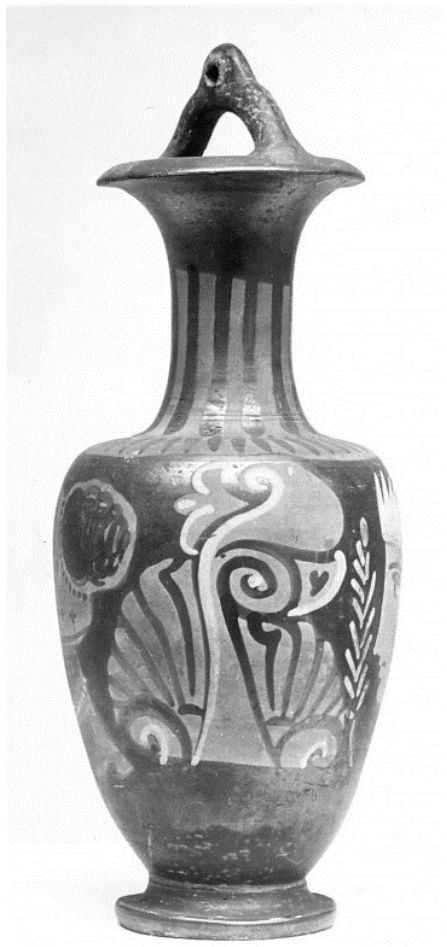
h)

i)

8. feladat

Töltse ki a táblázatot a képek és szöveges források segítségével!

8 pont/...

1. kép

2. kép

3. kép

- a) csésze b) kosárfülű amphora c) vízhordó edény
- d) Alacsony, harang alakú talpon tojásdad testű, magas nyakú cserépedény. A kihajló szájrőperem fölött félkör alakú, középőn átfűrt fűl ível át. A nyakon és vállon sugársor.
- e) Harang alakú talpon öblös testű, ki- és lehajló szájrőperemű hydria. A nyakon sugársor, a vörösalakos képmező alatt futó kutyaminta. A képmezőben jobbról belovagló harcós kerek pajzssal. Lovát egy gyalogos, koszorús ifjú vezetí.
- f) Lefele ívben keskenyedő testű skyphos, két vízszintes füllel. A fülek alatt álló palmetta, két oldalán spirális inda félpalmettával. Alul-fölűl futó kutyaminta, amit a fülek megszakítanak.

A kép sorszáma	A tárgy neve	A tárgy leírása
1. kép		
2. kép		
3. kép		

Válaszoljon a képekhez kapcsolódó kérdésekre!

- g) Milyen vázátípushoz tartoznak a fenti tárgyak? **Karikázza be** a helyes betűjelet?

- A) geometrikus B) vörösalakos C) feketealakos

- h) **Melyik** képen látható 2 nőalak? **Válaszoljon** sorszámmal!

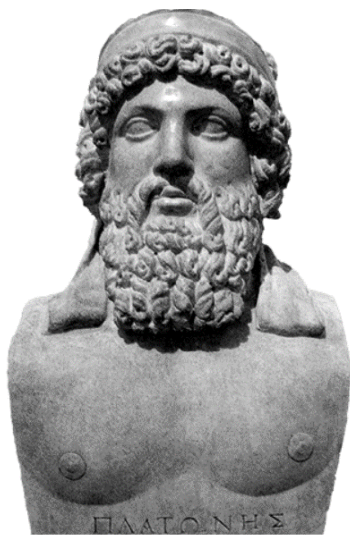
9. feladat

Azonosítsa a görög személyeket a szakirodalom szövegrészletei alapján! **Írja** a pontozott vonalra a helyes nevet!
Egy név kimarad! **9 pont/...**

Thuküdidész, Arisztotelész, Szókratész, Platón, Diogenész, Hérodotosz, Prótagorasz

- a) Az anyagi és a szellemi világ is valóban létező, a szellemi tartotta a magasabb rendűnek. Véleménye szerint a világot az „első mozgató”, egy istenség tartja fenn.
- b) Szerinte a tapasztalati világ változó, csak a fogalmak állandóak. A fogalmak valóságosan léteznek az ideák világában, melynek a mi tapasztalati világunk csak árnyképe, tökéletlen lenyomata.
- c) Véleménye szerint a megismerés útjában álló legfőbb akadály az emberek hamis tudata. Fő feladatának a hamistudat leleplezését tartotta. Úgy gondolta, hogy az erény nem más, mint a jó ismerete.
- d) Teljes mértékben tagadta a civilizáció létjogosultságát, úgy gondolta, hogy ez minden rossznak a forrása. Az ember legfőbb feladatának a lélek rendíthetlenségét tartotta.
- e) Azt tanította, hogy az ember nem tudhat mást, csak azt, amit érzel. A dolgok mértékének az embert tekintette.
- f) Feltételezi, hogy a történelem legfőbb mozgatója a szükségszerűség, ami általában a hatalom kényszerítő erejében és a hatalomért való küzdelemben jelenik meg. A végzetet elkerülni nem lehet, beteljesedését késleltetni viszont igen.

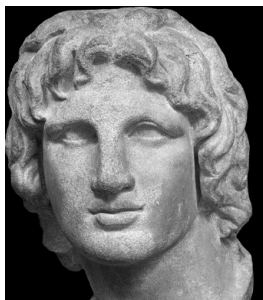
Melyik személyhez lehet társítani elsősorban a következő képeket? **Válaszoljon** betűjellel a kép alatt!

g)

h)

i)

